

Herdersem O.60

1. az dē ki:kern nē ste.kfo.gəl zi(n) zāen zē benat
2. māenē vrintʃ es wēg dē blumē gi:tn
3. se.rəwo.rəX - of : tərəwuroX - of : te.gəwo.rdəX -
spin: zē nēmi.ə as me.tē mafjin: - of : - maksimēn - of : - mafj.māen (ouder)
4. gru.vən es lastəX - of : - mujələk wærk
5. up da sXip kre.gezē bəsXələmd bru:st
6. dē sXru.æn.wærkər ē nē splentʃər in zāenē vijnər
7. dē sXipər ləkētē zāen ləpən af
8. in da fabrikk en es niks tē zin
9. kumdir mē kinəkē - of : - mənəkē - kum
10. bu:əs - gef.i:ir pintjəm bir - of : (meest gebr.) -
get: ər uns fir | pintʃ = pintjes |
11. brijnd uns twi:ə kilo. krikkē | krikskēs |
12. zēmən ē:ərs Xəvu.əvən - of : - tē.rē vu.əvən -
dru:ə lit.ərs wu:ən vitʃXədrupkən
13. ə dri.əgdnu mu:ə mē nē klipər
14. kəm zāen: tni:m gēzin
15. vustələ.vət en wær ni fe:l nēmē gəviri
16. k̄bām blu:ə duk mē ējər ni me.gəgun: bāen
17. kəmtəkik ni Xədu. zələ jujən - of : - mā:n
18. ndu:ən: datər afkumt
19. ən spinəkup - ə spinəkupənēt - nē kupju:gər
20. muitʃ - benat - of : sXrik emən - nē mēs (algem.) -
of : wu:ə (enkel in uitdr. : nē metn up | dē wu:ə
ste.kən) - parapl.kən - ən u:X - nē pu.ətʃ - nē
pe.məl
21. dē. kje.rəl dē gi:l dē we:əlt fəXtn
22. ksala pe.ələkēs Xəvən
23. injəlant.u fe:l o: sXə.pən afbre.kən
24. əs fazlə.vənəkē gəbē:tn
25. gef mē twi:ə bri:ə sti:ən: - bri:ədər - dē brestʃə
26. da stambeltʃ en stotər nēmi.ə(r)
27. du:ə mā:n ə.tur ē lə.vē gələk(as) nē gru:stn i:ər
28. lifēfē.ər en ez in dne.məl ni Xəble.vən
29. dē sXo.lkipnər emē me.tē miestər nu dē zi:ə
gēwe.st
30. kən kan - of : kənəkik - tuX ni kumē ve:rn
dak Xəri.əd bāen
31. dē bi.əstn drijnkē gē.rē lu.əzēmē:l
32. ən kani Xu wærkən a ē. pu:ən i zain kəl -
of : - zain kəl du si:ər
33. stək nəkē nē stē:l in da.ənəm bəsum
34. ni:ə - kē.gəln dan zi.ədə nēmi.ə du:m | gəspeltʃ |
35. ə:lə - of : sēX - kēm a twi:ə ki.ə up a. gəru:pən
36. dē pe.ər nes ni rā:əp - dē zitʃ nug ən witē kær in
37. zē zē wəX nu tfeltʃ
38. zed i.əs(t) sē geld əlpən updu:m
39. ən: zat nu:st ni fær brijən
40. zez deltʃ fan ē.r melk.wu:st
41. dē mā:n mu san vra. bəsXə:rmən
42. in dē sXeljē zwēmən es Xəvu:rla.k
43. aiz ərəg - of : ais.tat: - umdatn stærk es
44. wā.ier mu:tn du deltʃ fan emən ən gē.ər dander
eltʃ
45. əlpta bēre nēkər upefən
46. unzə muitʃər esv vet az ē wærkən - of : - as.lu:ək
of : - as nən us - of : - as nən das
47. zē sprinjē umtərviitʃt - of : - umtərvtʃt fe:rn
wərijnk
48. dn uvēni:r za dēm bu:əm avintʃn | kwē.kən |
49. du.d i:stē vāstər nəkē tu.
50. t̄bēgintʃə klipē ve. dē vrumis - du.əmis - dē
vespər ('s Zondags) - of : - t̄luf (op weekdagen)
51. ən spru:ə - pu:ətēgəbrat:səl - u:ətʃ bru:ən
(cf. I.221-51)
52. dē sadu:tn emən da framsnʒ - of : - məkən -
ē.r u:ər afXəsne:ən
53. zē vādər - of : - vu:jər - ə:d əm zes jur lənk
lutnu tsXo:l gu:m
54. kəmtəm afXəru:ə vā zē lu:st lat wu:stər tē
gu:ən
55. vəl vē:zn ən zi.dē ni fe:lasti.
56. jē:rē putē zāni. fe:l wē:st
57. dē pu:əl stud in dn ə:ət
58. in mət est nuX tē kat fe. tē kuitʃn
59. dai kēs Xə.vd ə klē:ər liXt ē
60. ai truk me. tpe:ət sānē stē:ət
61. tē. kwumdē gain ər alē ju:rnv dē kær.rəmis
62. dē pu:stər zā:ə dad unz.ər vulmukt es
63. gē zu:X mai wəl mu gē spru.kt.egē mu:ə ni
64. dē zwulēmē zələ gu vərūm kumən
65. gujē vandu:əX ni ku:tn
66. ē.tē zē:ər u:ək Xē:rē kēs
67. zānē mutā:r es kaput - a lē. slot
68. tē. nē wærəmən dāX.əwē:st ən tes nē zāXtn u.vət
69. da jujē ləp bærəvuitʃ
70. dər ez əm bāst in dē kānē
71. kwa datəm bu:ə nēm bri:f bruXt
72. kəm pu:ən v main ət
73. kən ka mē Xi:ən dwē.zē mənʃn um
74. aXtər sXuftu.ət spanē mən tpe:ət in dē ni: kærē
75. kəm əwā kēs n - vā ve:rn un a
76. dē zom van dē kē.nijē əd u:ək sadu:t Xəwē.st
77. wētē gā genəm bo:Xmu.kər wun:
78. dai ru:zn emē ləjē di.ərn
79. kXəlu.əvər niks af | ə wot |
80. tkinəkē wāzā du:st fe. dasnt kustn du:spən
81. zāen u:ərn ən zāen u:əgē lu:əpē
82. ē.r duXtər kən es mē. ə kərəfkən.v dēm bus Xum
brəmbe:zn trēkən
83. dər es nē spēt fan dē. li:ər
84. ə zētē zāen mu:əl - of : - to:t o.pən
85. tfulk ən zuXt anders ni as Xeltʃ ən ru.əkdu:m
86. ē.rē munt ez dru:əX fan: dēst
87. dē wēg es krum - tēz alu:m ladu:ər
88. ik.uXt fe. dē klām: ən truməl kən
89. dēm buk es Xəsturəvən: kēst in tē slikən
90. zē likē wās kēst ən gut
91. in t̄lumer - of : - dēlumert - əzd bēst
92. nē sXi.tər mu Xu: kēnē lujkən
93. zik nēki nu mēn: ut
94. kən wēt ni wv dākən mu. Xu zi:kən
95. nē kā: kējər es Xu. fē dbi:r
96. kmust ušembly.t.rinjē ve. tē vērklukən
97. kmun i.əstē vujərvi:z in dē stal vi:rn
98. maim bri:r wās mi:X
99. dē melkbu:r mukt nē gru:stn tur
100. dē bo.tərmelk ez din ən zi:r - ju:Xtər emē.
fərūm

101. wæ:ier - of : wæ - zun dæne pit kenæ viln up
æn ir
102. æz up sæ puintf - sækir - of : sækil (1° van een
persoon, 2° van een werk)
103. an. kum fazl.væ gæne - of : - nu:st Xæne -
mæni.tæ lut
104. in itvilæ zæm bæ:rægæn da fir spa.gæn
105. tæ:fdæ gæ du:r up da.gæn
106. tæ bu:am æmæz æ stik fan dæ briX.øvæ:art
107. gæ muid uns fe:lnekæ kumæ ke:rn
108. ais fa le.væ gækumæ mæ øj gui bæzæ gelt
109. dæ der: es fam bi:k - of : tæz æm bi.kænæ.tæ der:
(= 't is een beukenhouten deur)
110. øj gætra.dæ na. mu. ken:v:æn
111. kemi. gæs Xæzvitf mu twas Xis gu. su:st
112. dæm brar:z æt:at - of : - zæXt.at nuX tæ dir es
fe. tæ bam
113. bakæn - iX bak - gv.æ bakt - v.æ bakt - bakt n -
wæ:r bakæn - iX bakt n - gv.æ bakt n - v.æ bakt n
- wæ:r bakt n - wæ:r æmæ gæbakæn
114. bu:æn - of : - bi:æn - iX bi:æ - gæ - æ bejtf - wæ:r
bi:æn - bi:amæn - iX beqn - kem gæbu.æn - of : -
gæbet - bu:ædn zæ zæ:er u:æk
115. tæz æ klæ:n mu tæz æ fu:æn
116. gæ kændir v:æræ kru:ægæn up dæ mæet'
117. æ Xæzæ:tatn up mu:æ za pæ:æn
118. tmæ:sæ zu:æ datn golv:æk v:æ
119. du wu:ræ vu:af pru:æzn
120. under dæn: i:ækæ:r - of : - i:æk - ligæ ve:l i:ækæln
121. twu:atæ za gv zu:æn - tsuida.
122. tu. es nuX.rim - tes nuX mu ræs Xæmu:itf
123. majuns.ʒesæ:s mu.kæzæ metn do:r van: v:æ
124. da bæmkæ za du mujælk.ænæ grujæn
125. dæ 'pastør æ. Xuʒæ wu.æn
126. dæ duitf(n) æmæn unz v:d v:æz afXæbrant
127. dæ melk spetf v:st.æ kuj ærme:r
128. dæ kustær luitf fe. dæ kru:v:æfn
129. dæ tre.mæle van dæ keræwu.gæm - of : - kræwu.-
gæm - bi.ægæ van tXæwiXt
130. sumstæ menʒe ken: nu.æX snitn
131. zæmæn æm bla:d æn gra:t Xæslæ.gæn
132. dæ sa:z æz øwa fla:
133. dæ sni:æ læ:tik
134. tæzn i:æwægu:st læ:æn dak a gæzin æm
135. ni.pu:st wæ:r na. æn gi:ægænsXæ ni: stat
136. du:n - iX dunt - gv.æ du:gæt - v.æ du:gæt -
wæ:r dunt - gæ.ær du:gæt - zæ.ær dunt - iX de:t -
gv.æ deqntf - v.æ de:t - wæ:r de:nt - gæ.ær
de:ntf - zæ.ær de:nt - de.kiX da - datn da murn
de. - dasæda murn dæ:æn
137. du:spæn - du:æpkli.æt - du:æpfunt - of : - du:æpfuns
138. desn - æ dest - destn - a æ Xædesn
139. bin: - iX bin - gv.æ - v.æ bintf - wæ:r bin: -
gæ.ær bintf - zæ.ær bin: - bintn - bunt n - kem
gæbun:
140. *Locale landmaten* : æn ruj = zestap in zæ
vi.rkant (dujstæse ruj) - æn daXwant = undert
ruj (1 Ha. = 3 dagwand + 30 r.)
141. *Waternamen* : dæ vut (Dender) - dæn u.n dæpær -
dæ laperdæpær (deel van de Dender ; laper =
karper) - dæ ke:tfuk (ke:tfæn = een boot
voorttrekken) - dæ be.k - dæ ni.be.k - dæ me.læ.
be.k - dæ kukælu.rægræXt - dæ walækæs

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is : ædersem

De inwoners heten : i:ænæ van ædersem (die van Wieze noemt men echter : wi:znæ:rs).

Hun bijnaam is : mu.æ.viskupæn (meiviskoppen).

Het aantal inwoners was op 31-12-1930 : 1.835.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : dæm buskant - dn v:æt (de Aart) - tsas - dæ bistru.æt (Biesstraat) - dæ klo:f -| daXterstru.æt - dæ ka.tær - dui.Xstru.æt - tsXutn ('t Schuitje : overzet) - dæ brukstru.æt - dæ kapelæ - In een paar families die het dichtst bij Wieze wonen zijn enkele woorden Wiezes getint ; vb. : vu:dær, naast gewoon Herdersems : va:dær ; de wijk Boskant spreekt platter dan het centrum. Er wordt te Herdersem noch Frans noch zuiver Nederlands gesproken, tenzij dit laatste door een enkelen onderwijzer en een gewezen „houthakker“.

Er zijn te Herdersem ongeveer evenveel werklieden als landbouwers ; vooral de Aalsterse fabrieken trekken de dagloners aan, en bij de jongeren is sterke invloed van het Aalsters dialect te bespeuren. Aalst is voor Herdersem „de“ stad, terwijl het nabijgelegen Wieze en ook Denderbelle vooral door Dendermonde worden aangetrokken.

Zegslieden : 1. Saeys ; 26 j. ; geb. te Herdersem ; hulponderwijzer te Wieze ; heeft altijd hier verbleven ; M. is van H., V. van Moorsel ; zegsman spreekt, buiten de school, gewoonlijk zijn dialect.

2. Muylaert, Hector ; 25 j. ; geb. te H. en hier onderwijzer ; heeft altijd hier verbleven ; V. is van H. ; M. van Schoonaerde ; zegsman spreekt, buiten de school, gewoonlijk Herdersems.

3. Roggeman, Kamiel ; 31 j. ; geb. te H. en melkvoerder alhier ; heeft altijd hier verbleven ; V. is van H., M. van Moorsel ; hij spreekt altijd zijn dialect.